

cozki metropoli, na dvoru Ljudovika XVI., nedavno stopivšega na prestol.

Čemu, da je hrepenel uže triindvajsetleten grof Kaliostro v Pariz — tega on sam ni vedel. On hrepeni po sijaju, šundru in slavi. A vse to skrito je tam.

„Da . . . Tam ali nikjer . . . pokorni mi bodo ljudje in vse ljudstvo bode pri mojih nogah“! mislil je.

VIII.

Bilo je tudi meseca listopada istega leta, ali v enem, oddaljenem od tople Italije, hladnem kraju. Sredi nedoglednih sneženih ravan črneli so tu pa tam oddaljeni gozdi, čepele tu pa tam, liki siva gnezda, vasi. Sredi teh sneženih ravnin razgrnilo se je na široko in dolgo veliko mesto, istotako sivo, leseno, z ozkimi krivimi ulicami; samo sredina mesta je kamenita, obdana z visoko zobčasto steno, kjer se dvigujejo zlatokupolčaste cerkve in zvoniki. To mesto je podobno malo Rimu, a vendar pa je to tudi Rim — severni, pravoslavni.

Kaki dve vrsti od jedne iz postaj moskovskih, v vasi Butirki po imenu, stala je na strmi rebri mirno in pokorno trojka zamraženih in suhih kljuset. Za njimi je ležal na stran zvrnjen voz. Zraven konjev, zbitih v klopčič in kakor bi zagatenih in zvezanih z konjsko opravo in s prevrženo ojnico, ki je ležala konju, upreženemu v homot, na hrbtu, stala sta dva gosposki oblečena človeka. Oba sta stala nepremično ter gledala prevrnjeni voz.

Med tem se je naglo zmrčilo.

Jeden potnikov, ki je bil manjše rasti in prileten, ozrl se je še jednoč na selo, ki je črnelo pol vrste sredi snega in zmajal z glavo.

„Baš takoj bo noč! Kaj naj počneva“? zagodrnjal je.

Stoječ poleg njega mlad visok zal potnik, oblečen nekoliko lepše, v baržunast kožuh s soboljim ovratnikom in obšlagami, v sobolji kapi se je veselo smijal.

„Vi se samo smejite, dejal je oni. Kaj je vendar tu smešnega? Midva bi sedaj lahko v Moskvi bila. Tu je baš roko podat.

„Roko podat . . .“ ponovil in mladi dodal! „Tega zopet ne umejem!“ In v teh nekaj besedah mladega potnika, izgovorjenih pravilno in čisto, čul se je vsekakor neki čuden, kakor tuji izgovor.

„Kaj to pomeni — roko podat“?

„Ej, sitnoba! zrezal se je oni. Nu to pomeni, da je blizo. Nu lejte jo, Moskvo! Ako bi ne bila v jarku, videla bi odtod luči . . . Pa da se je ravno tu moral hudič prevreči, da tudi sam se je pogreznil v tertarari (v pekel)“.

„Kaka čudna beseda. Kako ste rekli? Tartari. Ali se vasi tako pravi“!

„Vasi se pravi — Butirki. Bržkone so preje tu sami butiri živeli“! pošalil se je stari.

„Pa ste vsekakor rekli: odšel je v tartarje.

„Ne tartari ampak tartarari. In ni odšel, a izginil“.

„Po takem žive tu vendar le tatarji“?

Sedaj se je stari veselo zakrohotal.

„Vi mislite torej, da je to tatarsko selo? Oj vi čudak! . . . Ste pač kakor Nemec. Pri Bogu! . . . Povejte: ali ste se na tem dolgem potu veliko ruskih besed od mene naučili“?

„Veliko, Norič, ali mislim le, da so to take besede, brez katerih bi itak lahko opravil“.

„Kako to“?

In ne čakaje odgovora, je starec, katerega je njegov sopotnik klical za Noriča, vskliknil:

„A! Tamo le lezejo, presneti kleki“!

Po potu iz sela kobacalo je v klanec pet kmetov. Spredaj je šel voznik.

„Nu, nu, urno! Hudimarji hudimarski! Ali je vas iz reke lovil, kakor karpe kali? Zares smešno, midva uže celo uro tu stojiva“! začel je Norič kričati. Torej primite nrno in vzdignite! . . .

Došli kmetje so spodobno in celo v strahu sneli kape pred potnikoma, potem skupno prijeli za velik, težak voz, ga vzdignili kakor pero in ga rahlo, kakor da bi bil iz kristala, postavili na kolesa. Zamraženi konji so se komaj zganili.

Mladi potnik je segel v žep. Ko je starši to videl je vskliknil:

„Tega je še treba! Ti kleki še pota ne morejo v redu držati, pa bo jim kdo na čaj dajal“!

Ali mlajši, ne meneč se za godrnjanje onega, dal je kmetom nekaj drobiža.

Celi kup je ožvel pri vidu srebrnih penozov in popadel na kolena s klici: večno bodemo Boga molili! i. t. d.

„Dobro delo gospod“, — rekel je voznik posajaje se na kozla. Tu vsi vaščanje takorekoč stradajo“,

„Zakaj“!? vskliknil je živahno mlajši.

„Hm zakaj: ker nimajo kruha“.

„Zakaj nimajo kruha“?

„Zakaj ne: ker nič niso pridelali“. Še sejati niso kaj imeli . . . Sicer pa to pri nas ni nič čudnega“.

Oba potnika sta zlezla v voz, popravila blazine in druge malenkosti, ki so se vse premešale vsled vozovega prevrata. Čez minuto peljali so se dalje.

„Pazi, zlomak, da naju zopet ne zvrneš“!

„Kako neki. Kako je to možno . . . Le mirni bodite“! odzval se je voznik in to s takim glasom, kakor da se mu še kaj podobnega nikdar ni primerilo in se mu pripetiti ne more. (Dalje sledi).

Izvirni dopis.

Iz Radovljice 14. maja. V 18. št. „Novic“ z dne 4. maja t. l. je bilo čitati naslednje poročilo: „Dne 26. m. m. v času od 10—11. ure dopoldne se je obesil v vasi Predtrg na Gorenjskem iz Radovljice posestnik Franc Vovk po dom. Rjavec. Vzrok samomoru je sledeči dogodek: Franc Vovk in Fran Zupanc po dom. Cajhen sta se dolgo pravdala zaradi nekkih gozdov. Pravda se je izvršila na škodo Rjavca, kateremu je Cajhen provzročil

s tem 3000 gld. škode. Rjavec je bil vsled tega ves obupan. Od samega premišljevanja se je revežu zmešalo, da si je naposled vzela življenje. Cajhen ima potemtakem na vesti več ko eno nesrečo. To mu ne bode blagoslov". Ker se spodaj podpisani čutim krivo obdolženega, zato si dovoljujem to stvar nekoliko pojasniti. Ni res, da sem mu jaz provzročil s tem 3000 gld. škode. Res pa je, da si je škodo provzročil Rjavec sam, ki je hotel meni jamo skopati, a je sam v njo padel. Omenjena škoda pa ni 3000 gld. ampak le 1300 gld. Ni res, da sem mu jaz kriv nesreče, in da mu je zgubljena pravda pamet zmešala, kajti, pri pameti že več časa ni bil, ker drugače bi ne nastopil take krivične poti proti meni. Res je, da je bila pravica na moji strani, ki je tudi c. kr. sodišče z pravično razsodbo potrdilo, toraj nisem kriv in nimam na vesti nobene Rjavčeve nesreče. Fran Zupanc.

V Radovljici, dne 10. maja 1900

Opomba uredništva: Mi smo dotično vest posneli po drugih listih.

Novice.

— **Osebnosti.** Trgovinsko ministrstvo je imenovalo višja poštna oficiala v Ljubljani gg. Leopolda Vrhovca in Jerneja Grošelja poštoma kontrolorjema. — Pravi učitelj na gimnaziji v Kranju gosp. Anton Peterlin je dobil naslov profesorja. — Pravni praktikant v Litiji gosp. H. Treo je imenovan avskultantom istotam. — Stavbni pristav v Kranju gosp. J. Jakše je postal definitiven na svojem mestu.

— **Umeščen** je bil te dni na župnijo Unec č. gosp. Josip Regen, dosedaj župnik na Vojskem. — Na župnijo Koprivnik na Kočevskem je bil te dni umeščen č. gosp. Jos. Porubski. — Za župnijo Kresnice pri Litiji je prezentovan č. gosp. Simon Šmitek.

— **Ces. svetnika Ivana Murnika** je v nedeljo zvečer nenadoma zadela kap, vendar je upati, da okreva.

— **Častno svetinjo** za 40letno zvesto službovanje je dobila hišina Marija Karlin v Ljubljani.

— **Državno podpora** v znesku 1400 K, je dovolilo poljedelsko ministrstvo za napravo vodovoda v občini Studenec pri Hrenovicah.

— **Županom v Šiški** je bil izvoljen posestnik in vino-tržec gosp. Jožef Vodnik.

— **Novo društvo.** V Gošah pri Vipavi ustanavljajo novo bralno društvo Triglav. Pravila so že predložili vladi v odobrenje.

— **Občinske volitve v Ljubljani** so se ta teden izvršile in sicer brez boja. Izvoljeni so bili kandidatje narodne stranke in sicer iz III. razreda gg. Ivan Škrjanec, Fran Trdina in Jernej Žitnik; iz II. razreda gg. Fran Pavlin in Ivan Plantan in iz I. razreda gg. Ivan Dejak, Ivan Gogola, dr. Josip Stare, Ivan Velkovrh in Fran Žužek.

— **»Vzajemna zavarovalnica proti požaru in proti poškodbi cerkvenih zvonov«** se hoče ustanoviti v Ljubljani in je vlada predložena jej pravila že potrdila ter dala gg. državnemu poslancu Ivanu Vencajzu, tovarnarju Karlu Pollaku, kanoniku Ivanu Šušniku, škofijskemu kancelarju Jos. Šiški ter posestniku Karolu Jarcu v Medvodah pravico ustanoviti tako društvo.

— **Slovensko gledališče** vodila bodeta tudi v prihodnji sezoni dosedanja intendanta gg. Hubad in Milčinski. V nedeljo gostovala bo gospa Polakova na kraljevskem gledališču v Belem Gradu.

— **Županom v Lescah** je bil dne 10. t. m. izvoljen posestnik gosp. Ivan Žark, svetovalci pa so gg. Ivan Legat iz Lesca, Ivan Valant iz Hlebec, Luka Grilec iz Zapuž in Anton Mišol iz Hraša.

— **Cestni odbori.** V cestni odbor novomeški je imenoval dež. odbor gg. viteza Langerja, grajščaka v Brstinu, in J. Zorkota, posestnika v Šmarjeti. V cestni odbor trebanjski pa je imenoval gosp. Ludovika Koručina, posestnika v Mirni.

— **Nov premogovnik** so odkrili na Assengovem posestvu pri Slov. Bistrici.

— **Kongres slovanskih časnika** vršil se bo letos v Dubrovniku in sicer meseca septembra.

— **Nov kazenski zagovornik.** Odvetniški koncipijent gosp. dr. Alojzij Kokalj v Ljubljani je bil sprejet v imenik kazenskih zagovornikov.

— **Znatno darilo.** Dediči barona Borna so darovali občini Tržič 20.000 K, občinama Sv. Ana in Sv. Katarina pa vsaki po 10.000 K v dobrodelne namene.

— **Slomšekovo stoletnico** hočejo na Ponikvi na Štajerskem, kjer se je Slomšek rodil, dne 5. avgusta slovesno obhajati.

— **»Südmarkische Bank«** se bo imenovalo novo denarno podjetje, ki ima namen, s podporami in posojili krepiti nemški življenjski med Slovenci. In v očigled takemu sistematičnemu prizadevanju naših nasprotnikov se društvo „Naša Straža“ še vedno neče postaviti na nevtralna tla!

— **Razstava cerkvene oprave** je bila dne 13. maja v škofijski palači v Mariboru.

— **Županom v Celju** je zopet izvoljen znani Stiger, njegovim namestnikom pa še bolj znani Rakusch.

— **Celjskim županom** izvoljeni gosp. Stiger najbrž ne bo potrjen, ker je dejanski sokrivec provzročiteljev lanskih izgrediv.

— **Konsumni društvi v Vevpetih pri Frankolovem in v Šoštanji** sta prostovoljno ustavili svoje delovanje.

— **Kmetijska zavarovalna zadruga.** Dne 26. aprila t. l. vršil se je na določeni dan v Celju osnivalni shod zavarovalne zadruge. Shod je posetilo mnogobrojno število kmetovalcev in prijateljev kmetijstva iz vseh krajev naše domovine. Gosp. Ivan Kač razloži pomen in koristi zadruge, prečita najvažnejše točke pravil in priporoča navzočim, da delamo vsi skupaj edino, složno, kot eden mož za blagostanje in napredek kmetijskega stanu. Govorili so še gospodi: dr. Ivan Dečko in c. kr. notar Baš, ter vč. gosp. Alfons Svet, prior v Ptuj. Vsi govorniki so jako laskavo povdarjali namen, da se zavarovalna zadruga ustanovi, in naglašali neprecenljivi pomen in velike koristi iste. Pravila so se v splošnem sprejela, sklenilo se je, da se zavarovalna zadruga ustanovi, volilo se je, kakor že zadnjič naznanjeno začasno načelstvo, katero ima nalogo, pravila zadruge dobro pretesti, sposlovati od vlade vknjiženje istih, in delati nato, da se zadruga prej kot slej uresniči in začne delovati. No. imena gospodov v začasnem načelstvu so porok, da se zvrši vse najboljša, za kmetovalca najkoristnejša. Ko bodo pravila vknjižena, naznanilo se bode po časopisih. Vse rodoljube po širni naši domovini pa prosimo, da ljudstvo poučijo o namenu zadruge, in delajo nato, da se oglasi veliko število udov k tej zavarovalni zadrugi, za pojasnilo naj bode omenjeno, da znaša vstopnina enkrat za vselej 2 K in deleži pa 5 K. Letne prispevke za zavarovalno premijo pa mora vsak ud plačevati in sicer v starosti pristopa od 14. do 30. leta 1 K, od 30. do 40. leta 2 K, od 40. do 50. leta 3 K, od 50. do 60. leta 4 K in